

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Національний
технічний університет
**ДНІПРОВСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА**
1899

СТРАТЕГІЇ І ТРАНСФОРМАЦІЇ ПЕДАГОГІКИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА 2023

Всеукраїнська науково-практична
конференція
15-17 травня 2023 року

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
ГО «Освітній центр "Відкрите знання»
Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Збірник наукових праць
Всеукраїнської науково-практичної конференції
**«Стратегії і трансформації педагогіки в умовах сталого
розвитку суспільства 2023»**

15-17 травня 2023 року

Дніпро

Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції «Стратегії і трансформації педагогіки в умовах сталого розвитку суспільства 2023». – Дніпро: НТУ «ДП», 2023. – 165 с.

Збірник містить науково-методичні праці аспірантів, молодих вчених, співробітників ВНЗ, навчальних закладів, представників підприємств і практикуючих фахівців, які розглядають проблеми і сучасні інноваційні рішення в галузі вищої освіти, науки і техніки.

Тексти матеріалів конференції подаються в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Всі роботи ліцензуються відповідно до Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Автори зберігають авторське право, а також надають збірнику право першого опублікування оригінальних наукових статей на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International License, що дозволяє іншим розповсюджувати роботу з визнанням авторства твору та першої публікації в цьому збірнику.

Наша адреса: 49005, м. Дніпро, пр. Д Яворницького 19, 1 корп., ауд.124
Кафедра конструювання, технічної естетики і дизайну
e-mail: pismenkova.t.o@nmu.one

© НТУ «Дніпровська політехніка», 20023

© Автори статей, 2023

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Горпинич О.В., Стандарти НТУ «Дніпровська політехніка» з функціонування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	85
Дем'яненко А.Г., Гурідова В.О., Горб Я.І., Вища інженерна освіта в Україні - стан, деякі тенденції, проблеми та шляхи удосконалення	89
Кушнір Т.М., Порушення академічної доброчесності: списування	93
Отич О.М., Розбудова інноваційної інфраструктури в освітній сфері як стратегія забезпечення якості вищої освіти	97
Пашенко О.А., Хоменко В.Л., Коровяка Є.А., Деякі питання якості освіти та академічної доброчесності в освітньому середовищі	100

**Управління навчальним процесом під час асинхронного дистанційного
навчання**

Азюковський О.О., Цопа В.А., Яворська О.О., Чеберячко С.І., Керування ризиками в системах управління освітніх організацій в умовах воєнного стану	105
Долгов О.М., Колосов Д.Л., Онищенко С.В., Асинхронне дистанційне навчання як форма сучасної системи освіти	112
Раціна Т.В., Терещук О.В., Особливості асинхронного дистанційного навчання та визначення вимог до управління навчальним процесом	117
Рогоза М.В., Бородай В.А., Нестерова О.Ю., Кошеленко Є.В., Лисенко О.Г., Цифрові аспекти адміністрування документообігу навчального процесу	121

Галузева професійно-технічна освіта в умовах сталого розвитку

Азюковський О.О., Павличенко А.В., Трегуб М.В., Пашенко О.А., Медведовська Т.П., Формування професійно-технічного мислення у студентів закладів вищої освіти: проблеми і перспективи	124
---	-----

чинників зовнішнього та внутрішнього середовища та удосконалення управління такою системою. Зокрема це відноситься і до розробки стандартів якості університету, що регламентують навчальний процес при дистанційній, змішаній та асинхронній дистанційній формах освіти здобувачів.

Список використаних джерел

1. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. URL: https://osvita.kpi.ua/files/downloads/Standart_EPVO.pdf
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014, № 1156-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Анненкова І.П. Концептуальні засади системи управління якістю освіти у ВНЗ. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/publ/REF-0000414182>
4. Політика у сфері якості вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (затверджено Ректором університету 12.05.2022). URL: https://www.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/Internal_quality_higher_education/normative%20documents/
5. Настанова з якості Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (затверджено Вченою радою університету від 12.05.2022р., протокол №5). URL: https://www.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/Internal_quality_higher_education/normative%20documents/

УДК 378

Дем'яненко А.Г., к.т.н., професор, Дніпровський аграрно-економічний університет

Гурідова В.О., старша викладачка, Дніпровський аграрно-економічний університет

Горб Я.І., здобувач ІТФ, Дніпровський аграрно-економічний університет

ВИЩА ІНЖЕНЕРНА ОСВІТА В УКРАЇНІ - СТАН, ДЕЯКІ ТЕНДЕНЦІЇ, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Анотація. Обговорюється сучасний стан вищої інженерної освіти в Україні у контексті інтеграції до європейського освітнього простору. Привертається увага до тенденції, яка проглядається останнім часом у вищій інженерній, у тому числі і аграрній, освіті суттєвого зниження рівня фундаментальності у протидію до країн Європи, особливо після приєднання до Болонської декларації.

Наголошується на необхідності збереження фундаментальних основ, кращих здобутків освіти минулих часів.

Ключові слова: інженерна освіта, реалії, тенденції, компетентність, фундаментальність

XXI сторіччя, як уже зараз відчуває людство, несе глобальні зміни та проблеми, пов'язані з енергетичною та продовольчою кризами, які стрімко наближаються, з вичерпанням запасів корисних копалин, порушенням навколишнього середовища, зміною кліматичних умов, землетрусами, новими нетиповими хворобами та суттєвими радіоактивними забрудненнями. Необхідність вивчення цих проблем, їх наслідків та боротьби з ними не підлягає сумніву. Це можливо тільки значно підвищивши рівень, якість освіти, яка відіграє основну, суттєву роль в пізнанні та оволодінні істинною картиною світу, методами її використання та адаптації до її швидкозмінних процесів та готує відповідних фахівців. Цивілізований світ розуміє, що акцент у XXI сторіччі необхідно робити на підготовку людини з більш розвиненим ментальним тілом, здібностями мислення, яка жила б у порозумінні з суспільством, природою та їх інформаційними проявами. Відомий фахівець інженерної справи та освіти, академік Крилов О. М. (1863-1945) наголошував, що “жодна школа не може випустити закінченого фахівця. Фахівця творить його власна діяльність. Треба лише, щоб він умів учитися, вчитися все життя. Для цього школа повинна прищепити йому культуру, любов до справи, до науки. Він повинен винести з неї основи знань, критично їх засвоїти; повинен знаходити знання, яких йому бракує; знати, де їх можна знайти та як ними скористатися”. У сучасних умовах XXI інформаційного сторіччя та початку ери нанотехнологій цивілізований світ розуміє, що акцент необхідно робити на підготовку людини з більш розвиненими здібностями мислення, яка жила б у порозумінні з суспільством, природою та їх інформаційними проявами. Проблема логічного мислення тут, безперечно, дуже важлива. Мислення, розумова діяльність є хребтом, основою, на чому тримається увесь процес пізнавальної та науково - технічної творчості. “Не просто вчити, а вчити мислити, вчити вчитися “ саме це повинно бути основною, стратегічною тенденцією освіти XXI сторіччя. . Ніякі, навіть самі сучасні теорії та методики навчання, суперпотужні ПЕОМ та найсучасніші інформаційні технології не принесуть успіху, не дадуть вагомих результатів, якщо не викликати у студента мотивації та потреби у постійній самостійній роботі над собою, якщо він не матиме бажання вчитися, підвищувати свій інтелектуальний рівень. Саме тому останнім часом підвищена увага приділяється різноманітним новаціям в організації самостійної роботи на всіх рівнях освіти. Одним з таких новітніх, розвиваючих методів, який привертає увагу, є використання у навчальному процесі випереджаючих завдань задовго до вивчення того чи іншого складного питання. Залучення студентів до виконання випереджаючих завдань

максимально сприяє розвитку творчих можливостей, творчого мислення, формує дослідницькі вміння, обґрунтування мети роботи, вибір методів дослідження, аналізу та оцінювання результатів. Саме формування у студентів потреби в систематичній самоосвіті є актуальною проблемою, одним з головних аспектів сучасної освіти. Особливо це стосується фундаментальної освіти, дисциплін природничого, фізико-математичного циклу, увагу до яких не можна знижувати ні при яких умовах, бо саме вони приводять розум до порядку, навчають логічному мисленню, пошуку раціональних та оптимальних розв'язків, проектів, формують логіку, культуру мислення, стоять на чолі наукового та технічного прогресу цивілізації. Фундаментальні науки є локомотивом, рушійною силою розвитку прогресу, без них неможливий довгостроковий розвиток прикладних наук, дослідно - конструкторських розробок та високих технологій. А тому розвивати інженерно-технологічну освіту, інтерес до якої в останні роки в Україні послаб, готувати національні інженерні кадри потрібно, перш за все, для себе, для розвитку економіки України, а потім вже думати про іноземні мови, мобільність студентів, конкурентоспроможність дипломів та освіти. У протилежному випадку у зв'язку із значною різницею у винагороді за працю в Україні та розвинених країнах Європи, система нашої освіти буде працювати на економіку та розвиток інших держав, що зараз практично і відбувається. У зв'язку з тим, що машини, інформація, технології стрімко змінюються і оновлюються, виникає потреба перетворення освіти у неперервний процес і переходу її у стан існування особистості. У наш час якісна фундаментальна освіта повинна закласти базу майбутнього інженера, надати компетентності, розвивати у майбутнього фахівця здатність творчо мислити, тобто не “надавати знання на все життя”, а готувати його до навчання самостійно впродовж усього життя. Велику, безперечно, роль при формуванні інженерної бази відіграє фундаменталізація освіти[1-3]. Сьогодні, перед фундаментальними науками стає глобальна проблема побудови моделі розвитку людства, яка забезпечила б його виживання та безпеку життєдіяльності. При цьому, як єдиний універсальний інструмент побудови, вивчення і аналізу моделей явищ різної природи, на перший план виходять точні, фундаментальні дисципліни, дисципліни фізико – математичного циклу, опанування яких дисциплінує ум, формує культуру мислення, розумової діяльності, стає соціальним фактором розвитку та виживання людства. Нехтування цим аспектом, “алергія” на фундаментальну, фізико – математичну освіту у масовій свідомості може призвести до непередбачених наслідків [1]. А тому, вже з перших днів навчання, необхідно переналаштовувати студентів на активні, проблемні, творчі, розвиваючи методи і підходи навчання, формувати потребу у систематичній самостійній роботі над собою, своїми знаннями, розвитком та інтелектом. У зв'язку із недостатньою шкільною базовою підготовкою є необґрунтованим, неприпустимим зменшення аудиторних годин на опанування дисциплін фізико-математичного циклу, що

часто та невинуватено відбувається після приєднання України до Болонської угоди, та водночас ще й обмежується кількість домашніх завдань, курсових проєктів, призначених для самостійної роботи. При такому підході марно сподіватися та будувати ілюзії щодо самостійного їх опанування та якісної фундаментальної підготовки. У зв'язку з цим вважаємо, що бажано передбачити та зробити два перших роки інженерної освіти, під час яких закладаються основи, підвалини майбутнього інженера, спеціаліста недоторканими. При всіляких трансформаціях системи освіти необхідно звернути особливу увагу та зберегти фундаментальність інженерно-технологічної освіти, відмовившись від тенденції підготовки користувачів, споживачів та спостерігачів закордонних машин і технологій, яка намітилася у системі інженерної освіти останнім часом. Виробництву XXI століття, у тому числі і агропромислового, потрібен спеціаліст, здатний гнучко перебудовувати напрям та зміст своєї діяльності у зв'язку зі зміною життєвих орієнтирів та вимог ринку. Вузькопрофесійна підготовка, отримання знань на все життя, швидко замінюються на необхідність освіти впродовж усього життя. Такі реалії, реальні вимоги часу та ринкової економіки знань. Головною задачею освіти вже не є створення просто грамотного спеціаліста, фахівця, а є його перетворення у високоінтелектуальну інформаціологічну особистість, яка володіла б інформацією, вміла б її застосовувати, була б здатна здобувати нові знання, нову інформацію та була б готова до неперервної самоосвіти, саморозвитку, самоорганізації у зв'язку з динамічними, швидкозмінними процесами та технологіями сучасного життя. Мова йде і про інтерес, мотивацію до освіти, до фахової роботи, яка, зрозуміло, суттєво залежить від належної винагороди за якісну працю. На голому ентузіазмі у наш час ринкової економіки марно сподіватися на суттєві результати та покращення, науковий, економічний прорив та структурну перебудову економіки України. Реформуючи систему інженерної освіти не допустимо втрачати кращих здобутків вітчизняної системи, в першу чергу, її широкої фундаментальності – основи, бази інженерної справи. Матимемо міцний та надійний фундамент, зможемо будувати, перебудовувати та надбудовувати, у протилежному випадку марно сподіватися на розвиток, прогрес та перспективу. Не треба поспішати відмовлятися від своїх здобутків, ґрунтовно розуміти наскільки необхідні трансформації, чи є в них логіка, і, головне, що в результаті матимемо. Бо іноді сподіваючись на краще, маємо в результаті гірше. Автор передмови до книги Тимошенко С.П. професор Луканін В.Н. пише [3], що “часом є багато дій, які руйнують вищу інженерну школу, причому відбувається це часто під знаком реформ та надання вищій школі нової якості... Оцінки стану сучасної вищої освіти приводять нас до висновків недопустимого заперечення минулого. Минулі досягнення краще доповнювати новими мотивами, ніж різко переходити на нові принципи побудови вищої освіти, новизна яких у ряді випадків є гаданою”. Вроді нічого тут нового, а мудро сказано, як

у Т.Г.Шевченко “Учитесь, читайте, чужому навчайтесь й свого не цурайтесь”. Дійсно розумна, заповідна думка для сучасної України.

Список використаної літератури

- 1.Гандель Ю.В., Жолткевич Г.Н. Математическое образование и информационное общество. Матеріали МНПК“Сучасні проблеми науки та освіти”. Харків, 2003. с.24.
- 2.Кобець А.С., Дем’яненко А.Г. Стан, тенденції, проблеми сучасної інженерної освіти в Україні та деякі шляхи їх подолання. Матеріали МНПК « Фундаментальна освіта ХХІ століття: наука, практика, методика». Хрків, ХНУБА, 2013, с.78-82.
3. Писаренко Г.С. Степан Прокопович Тимошенко. К., “Наукова думка”, 1979, 195с.
4. Тимошенко С.П. Воспоминания. К., “Наукова думка”,1993.- 424 с.

УДК 378.147:37.017

Кушнір Т.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри маркетингу Львівського національного університету імені Івана Франка, taras_kushnir@ukr.net

ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ: СПИСУВАННЯ

Анотація. Обґрунтовано актуальність проблеми списування в сучасних умовах. Обґрунтовано доцільність розгляду проблеми списування в широкому контексті суспільної проблематики. Визначено такі причини списування: відсутність загальної дисципліни; відсутність правової культури; участь батьків у процесі виконання домашніх завдань; тиск з боку оточення, страх не виправдати очікування близьких; лінощі; відсутність мотивації та адекватних механізмів покарання.

Ключові слова: академічна доброчесність, списування, система освіти.

У ч. 4 статті 42 Закону України «Про освіту» визначено основні порушення академічної доброчесності. Одним із таких порушень є списування. «Списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання [1]».

Бурхливий розвиток онлайн-навчання та вимушений перехід закладів формальної освіти в дистанційний формат навчання, спочатку у зв’язку з пандемією Covid-19, потім у зв’язку із військовим станом, призвів до істотних змін у навчальному процесі. Одним з ключових недоліків онлайн-навчання є «висока вірогідність списування студентами [2, с. 141]». Якщо проаналізуємо результати різних опитувань студентів щодо порушення ними